

Státní rigorózní zkouška z výtvarné výchovy na KVK PF UJEP

Teorie výtvarné výchovy jako věda

- 1) Předmět teorie výtvarné výchovy, její smysl a cíle.
- 2) Pedagogika, pedagogická psychologie a teorie výtvarné výchovy.
- 3) Estetika, teorie umění a její vztah k výtvarné výchově.
- 4) Vztah současného umění a výtvarná výchovy.
- 5) Metodologie a metody výzkumu ve výtvarné výchově, aktuální stav.

Výtvarná výchova jako předmět

- 1) Obsah výtvarné výchovy. Transmise a transformace obsahu, princip komparace aj.
- 2) Cíl a jeho vazby k obsahu. Kurikulární dokumenty a jejich aplikace.
- 3) Základní vztahy a procesy v „pedagogické situaci“ při výtvarné výchově (komunikace, interakce učitel – žák a její typy, výtvarná tvorba a recepce, etc.)
- 4) Role učitele výtvarné výchovy a její rysy: kompetence, legitimita a legalita. Psychodidaktická reflexe, poznání vlastního pojetí, sebehodnocení prostřednictvím dialogu. Individualita osobnosti učitele.
- 5) Strategie ve výchovně vzdělávacím procesu. Proces a výsledek. Pojmy ve vztahu k vedení výuky. Námět, jeho volba a didaktická analýza. Metodické a tematické řady, projektování. Základy přípravy na výuku (výtvarný problém, námět, úkol, cíl, koncept a jejich vazby). Proces motivování. Potřeby, hodnoty a druhy motivace ve výtvarné výchově. Psychologické problémy motivace se zřetelem k tvůrčímu výtvarnému procesu.
- 6) Hodnocení, jeho funkce, typy. Kritéria hodnocení. Problém normy a chyby. Kritické výtvarné myšlení. Alterace. Sociokognitivní konflikt. Hodnocení a diagnostika ve výtvarné výchově. Typologie výtvarného projevu žáka. Individualita tvůrčí osobnosti. Ontogenetický vývoj výtvarných dispozic.

Koncepce výtvarné výchovy

- 1) Vývoj výtvarné výchovy - historické koncepce. Vývoj výtvarné výchovy ve 20. století. Historické, sociální a kulturní kontexty.
- 2) Principy a cíle současných koncepcí výtvarné výchovy ve světě: uměnovědné a kreativní pojetí, pedocentrické pojetí „child-oriented art education“, DBAE, „critical thinking“, humanistické a kompenzační pojetí aj.
- 3) Současné koncepce výtvarné výchovy v české pedagogice: kreativně expresivní pojetí, pojetí vycházející z vývoje umění, arteterapeutické a artefietické koncepce, smyslová a duchovní výchova.

Pedagogika umění a zprostředkování umělecké tvorby.

- 1) Zprostředkování umění, pedagogika umění, její smysl a cíle. Vymezení pojmů, současný stav a možnosti jejich teoretické reflexe.
- 2) Kontexty zprostředkování umění – vztahy k navazujícím disciplínám (k filosofii a teorii umění, k estetice, k sociologii umění, k psychologii, k pedagogice).
- 3) Vztah teorie a praxe pedagogiky umění. Typologie výtvarně edukativních aktivit. Druhy, prostředky a metody práce s výtvarným dílem.
- 4) Obecné základy interpretace výtvarného umění, specifické problémy interpretace umění 20. století.
- 5) Historie a vývoj galerijní a muzejní edukace.
- 6) Popis a argumentace vlastního pojetí galerijní animace v širším kontextu obecné pedagogiky umění.
- 7) Pedagogika umění v kontextu obecné pedagogiky.

Dějiny českého a evropského výtvarného umění; základy teorie dějin umění.

Kontexty dějin umění – 70. a 80. léta v českém umění

- 1) 70. a 80. léta v českém umění – obecná charakteristika.
- 2) Jindřich Chaloupecký.
- 3) Proměny sochařství v 70. a 80. letech. Téma plasticity.
- 4) Socha/plastika ve veřejném prostoru. Objekty, instalace, environmenty.
- 5) Podněty arte povera, redukce výtvarných prostředků (Minimalismus v USA. / Skupina UB 12.)
- 6) Konceptuální projevy. (Konceptuální umění ve světě.)
- 7) Jazyk geometrie. (Nová citlivost v českém umění 2. poloviny 60. let.)
- 8) Umění kresby.
- 9) Akční umění / umění performance v 70. letech. (Hnutí Fluxus.)
- 10) Události v přírodě. (Land art v USA v 60. letech a v Anglii.)
- 11) Elektronické světelně-kinetické umění, video. (Počátky videoartu v USA.)
- 12) Figurace a expresivita (malba). (Nová figurace (60. léta v českém umění).)

- 13) Realistické zobrazení, objekty, environmenty.
- 14) Surrealistická imaginace.
- 15) Fotografie 70. a 80. let.
- 16) Exilové umění.
- 17) Postmoderna.
- 18) Skupina Tvrdohlaví.
- 19) Volné seskupení 12/15 pozdě, ale přece.
- 20) Umění performance, akce 80. let.
- 21) Architektura 70. a 80. let.
- 22) Oficiální umění 70. a 80. let.